

Hoorzitting interlandelijke adoptie, Commissie Welzijn

Getuigenis Vicky Vanmarcke

19/1/22

Context

Adoptieprocedure Haïti

- Ratificatie Verdrag van Den Haag: 1 april 2014
- Eerste ouders meermaals voor rechtbank
- IBESR (= centrale autoriteit adopties) koppelt kind aan kandidaat-adoptieouders
- Bemiddeling door Ray of Hope
- Duur: 6,5 jaar (= aanmelding K&G 2008 tot aankomst 2014)
 - Bijna 2 jaar stopzetting adopties door K&G 2010 (aardbeving): garantie adoptabiliteit kinderen + hervorming adoptieprocedure door IBESR
 - 1,5 jaar tussen toewijzing dec 2012 - aankomst juni 2014

Levensverhaal Molène

- 3 maanden in gezin van oorsprong
- Adoptie als weloverwogen keuze na familieraad en overleg
- > 4 jaar in tehuis
- Sedert 2018 contact met eerste ouders

Open adoptie als basisrecht en ingesteldheid

Basisrecht voor het kind

Basingesteldheid bij adoptieouders

- Belang van ondersteuning in voorbereiding – procedure en nazorg
- Verweven in het dagelijks leven

Open adoptie vraagt informatie en (blijvende) ondersteuning

Voorwaarde voor realisatie open adoptie

Belang van informatie

- Dossier bij toewijzing, door IBESR – tehuis - vaste contactpersoon
- Uitgebreide info adoptiedienst over land – IBESR - werking tehuis – aandachtspunten enz.
 - Voordeel: gedetailleerd o.w.v. nauwe samenwerkingsverbanden
- Verwachtingen Haïti zelf in kader van openheid

Nood aan (blijvende) ondersteuning

- Positief: divers aanbod o.w.v. $\neq$ e diensten
- Essentieel zijn nabijheid en laagdrempelig contact
- Blijvende ondersteuning, ook voor volwassenen
- Cruciale rol adoptiedienst
 - Kennis land én persoonlijke situatie
 - Kan inspelen op diverse vragen/noden, naargelang persoon, situatie
 - Netwerk stabiele contacten en expertise in herkomstlanden: overheidsdienst – tehuizen – vaste contactpersoon - NGO's enz.
 - Concreet voelbare effecten voor adoptiegezin
 - Bescherming kinderen/adoptieouders tegen wanpraktijken

Open adoptie vraagt een ruime blik van de overheid

Beslissingskader Minister Beke: toepassing op Haïti

- Ratificatie Verdrag van Den Haag sedert 2014
- Meermaals bekrachtiging beslissing eerste ouders bij rechtbank
- Subsidiariteitsprincipe
- Vaste procedures, IBESR controleert
- Transparante dossierinfo
- Heldere motivering adoptiekosten, adoptiedienst bewaakt
- Bezorgdheid interpretatie aanwezigheid jeugdbeschermingssysteem
 - Complexe problemen in het land
 - Zorg kinderen/gezinnen binnen eigen familie, naaste omgeving; tehuis als alternatief, daarna de straat op
 - Opletten beoordeling jeugdbescherming, gezondheid- en welzijnszorg op basis van westerse blik
 - Adoptie als zinvol en menswaardig alternatief - beschermingsmaatregel
 - Impact verblijf tehuis op vooral psychisch welzijn – belang beperking wachttijd

Open adoptie is iets anders dan gedeeld of meerouderschap, dan pleegzorg

Open adoptie als erkennen eerste ouders, loyaliteit, info delen enz.

Maar geen gedeeld ouderschap of partners in de opvoeding

- Niet realiseerbaar in concrete praktijk
- Gevaar onduidelijkheid voor kind, juridisch en psychologisch

Afschaffen volle adoptie?

- Volle adoptie en openheid kunnen perfect samengaan
- Gewone adoptie = enkel erkenning band met adoptieouders
 - Geen erkenning geadopteerde kleinkinderen voor grootouders – ligt gevoelig
 - Erfrecht verschilt t.o.v. biologische kleinkinderen

Pool kandidaat pleeg- en adoptieouders?

- Totaal verschillende doelstelling en mindset: tijdelijk versus blijvend en onvoorwaardelijk engagement
- Vraagt andere invulling van ouderschap en juridisch kader